

Maandelijkse inzichten

Economisch, sociaal en politiek nieuws

FEBRUARI 2024

Economisch

Plein-Emploi

De werkloosheid in Frankrijk is eind 2023 gestabiliseerd naar 7,5%, een lichte stijging van 0,4% ten opzichte van eind 2022. President Macron heeft echter “plein-emploi” beloofd voor het einde van zijn regeerperiode in 2027. “Plein-emploi” betekent 5% werkloosheid in Frankrijk, maar deze doelstelling wordt erg moeilijk om te behalen. De belangrijkste reden is dat er meer en meer bedrijven failliet gaan, die tijdens de Covid periode in leven zijn gehouden. Deze bedrijven zijn niet meer concurrerend en hebben vaak een lage productiviteit. Als de gemiddelde productiviteit stijgt dan betekent dat er minder werknemers nodig zijn om dezelfde output te halen. Een andere reden is dat een groot aantal personen die nu nog in de bijstand zitten binnenkort als werkloos worden aangemerkt zodat zij door “Pole Emploi” (nu “France Travail” geheten) aan een baan geholpen kunnen worden. Dit zal de statistieken niet helpen op de korte en middellange termijn. De matige economische groei van rond 1% voor 2024 zal ook niet bijdragen aan een vermindering van het aantal werklozen, evenals de verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd. Het enige wat wel stijgt is de arbeidsparticipatiegraad, met 68,4% is deze 1,9% hoger dan eind 2022, maar nog steeds relatief laag ten opzichte van de Europese burelen.

Handelstekort

Het Franse handelstekort van 2023 is met bijna 100 miljard een stuk beter dan 2022 met de hoge energieprijzen, maar het staat in schril contrast met het overschot van 210 miljard in Duitsland. De grootste boosdoener blijft energie, met een tekort van 69 miljard (benzine en diesel). De opkomst van alternatieve energiebronnen gaat niet snel genoeg in Frankrijk om de prijsstijgingen van fossiele brandstoffen te compenseren.

Economisch

De tweede oorzaak is de auto, met een handelstekort van bijna 24 miljard, met name veroorzaakt door de import van elektrische auto's. In het eerste kwartaal van 2023 was éénderde van de geïmporteerde auto's hybride of elektrisch. De derde oorzaak van het tekort is de elektronica en informatietechnologie, met een tekort van 20 miljard. Al met al blijft het een uitdaging voor Frankrijk om de concurrentiekracht van de industrie te verbeteren, de re-industrialisatie door te zetten in 2024 en de soevereiniteit te verhogen.

Drie sectoren hebben bijgedragen aan de export: de vliegtuig- en ruimtevaartindustrie met 31 miljard aan overschot, de luxe-, parfum- en cosmetica-industrie met 16 miljard aan overschot en bijna 5 miljard aan overschot voor de leer-, bagage- en schoenenindustrie.

Politiek

Hervormingen in de (land)bouw

Na de protesten van de boeren waar premier-minister Attal zelf direct bij betrokken was, is de regeringsploeg nu compleet. Afgelopen zaterdag is de voltallige regering (34 ministers) in conclaaf geweest om snel tot actie over te gaan. Het voorjaar zal in het teken staan van het oplossen van een aantal urgente problemen, zoals de landbouw- en de bouwsector. Voor de bouwsector zal er een “choc d’offre” komen, aldus Attal. Dit duidt in de praktijk op een forse toename in het aanbod van woningen en appartementen.

Een van de maatregelen bestaat uit het versoepelen van de energieverbruikcriteria, waardoor er ongeveer 140.000 kleinere appartementen en huizen van hun F of G energielabel naar E of een nog gunstiger label kunnen gaan. Dit betekent dat er voorlopig nog geen verbouwingswerkzaamheden hoeven worden te ondernomen om het energieverbruik te verminderen. Deze huizen en appartementen kunnen dan ook weer verhuurd worden na 1 januari 2025.

In 2023 zijn er 22% minder bouwprojecten gestart (in totaal 287.000, dicht bij het dieptepunt in 1992 en 1993), dan in 2022. Het aantal bouwvergunningen is in 2023 met 24% gedaald ten opzichte van 2022. Een andere maatregel die aangekondigd is, is een drastische verkorting van de periode om tegen een bouwvergunning in beroep te gaan, zodat eerder met bouwen begonnen kan worden als het beroep verworpen wordt. Tevens wordt de belasting op de overwaarde bij de verkoop van terreinen die gebruikt worden om woningen te bouwen verminderd.

Politiek

Sociale vooruitgang

De zomer zal in het teken komen te staan van sociale vooruitgang en de herfst in het teken van werk. De vertegenwoordigers van de boeren zijn deze week wederom ontvangen door Attal, via waar ze druk op de regering blijven zetten. Binnenkort is er ook de “Salon d’Agriculture” in Parijs en Attal wil de gemoederen tot rust brengen, zodat politici zonder problemen de salon kunnen bezoeken. Zijn belofte om de Franse economie te “de-bureaucratiseren” zal worden vertaald in het opheffen van een groot aantal beperkingen en regels die verstikkend werken op de economische initiatieven in Frankrijk. Dit zal resulteren in een wet “Macron 2” om de economische activiteit te verhogen en de industriële ontwikkelingen te versnellen.

Tevens wordt er gewerkt aan een wet om de tijd die jongeren tot en met 13 jaar voor een beeldscherm doorbrengen te verminderen door de druk te verhogen op de platforms die zich richten op deze jongeren, en om een digitaal slot te introduceren. Een ander idee is om deze groep jongeren te verbieden om zich op sociale netwerken te begeven.

Sociaal

Boekenstalletjes

President Macron heeft beslist, de boekenstalletjes op de kades van de Seine hoeven niet te verhuizen tijdens de Olympische Spelen. De gemeente Parijs had dit gevraagd om de veiligheid tijdens de openingsceremonie te kunnen garanderen. De boekenstalhouders waren bang dat hun wankel stalletje een verhuizing niet zouden overleven. Bovendien had de gemeente Parijs geen enkele schadeloosstelling voorgesteld. Voordat hij president werd bezocht Macron regelmatig de boekenstallen en kent een aantal verkopers persoonlijk.

Digitaal Rijbewijs

Vanaf vandaag is een digitaal rijbewijs beschikbaar voor iedereen al beschikt over een "fysiek" rijbewijs. Dit kan gebruikt worden tijdens controles waarbij de politie de NFC chip van de mobiele telefoon scant en daarmee de authenticiteit kan bevestigen, zelfs zonder telefoonverbinding. Het fysieke rijbewijs blijft gewoon bestaan en wordt dus niet vervangen door dit digitale rijbewijs. Op termijn zal ook het nationale identiteitsbewijs digitaal beschikbaar komen.

Pestgedrag

De nieuwe minister van Onderwijs heeft de cijfers bekend gemaakt van een groot onderzoek naar pesterijen op de Franse scholen met leerlingen tot 18 jaar. Uitkomst is dat gemiddeld één leerling per klas gepest wordt en met angst naar school gaat. Er zullen specifieke maatregelen worden getroffen: een cursus empathie voor alle leerlingen, het in beslag nemen van mobiele telefoons, en, in het ergste geval, het van school sturen van leerlingen die pesten. Het onderzoek krijgt nu een jaarlijkse opvolging.

Sociaal

Middenklasse

Het Institut Montaigne heeft een interessante analyse uitgebracht over de middenklasse in Frankrijk. Alhoewel deze klasse niet erg scherp is gedefinieerd is, gaat het Institut uit van een groep met inkomsten tussen 1400€ en 3100€ per maand. Eronder zijn de “classe populaire”, 30% van de bevolking met minder dan 1400€ per maand aan inkomsten en de “classe aisée”, 20% van de bevolking met meer dan 3100€ aan maandelijkse inkomsten. De “classe moyenne” bestaat o.a. uit kleine ondernemers, gepensioneerden, leidinggevend personeel, winkeliers en vrije beroepen. Deze groep heeft een aantal “idealen” gemeen: huiseigenaar worden, sociale promotie, diploma's, keuze in consumptie en een zorgvrije toekomst. Het is niet de elite in Frankrijk, maar het zijn ook geen arbeiders, geen bourgeoisie, geen anarchisten, niet rijk, niet arm, maar allen zeer gehecht aan de republikeinse gedachte.

Echter, deze middenklasse wordt getroffen door een malaise: ondanks het harde werken en de lange dagen die worden gemaakt is er vaak geen zicht op sociale stijging. Ze worden vaak zwaar belast, ze verdienen teveel om van allerlei sociale maatregelen te genieten en de inflatie heeft hun koopkracht aangetast. Ze zijn “netto-betalers” aan de maatschappij terwijl ze zich niet meer ondersteund voelen en als zodanig erkend worden door de samenleving. Ze hebben een hoog vertrouwen in de scholen in Frankrijk, hoger dan de “classe ouvriers” en “aisées”. Ze willen een grotere rol van de staat in de Franse economie dan de twee andere klassen en zien vier grote uitdagingen: toegang tot huiseigendom, de hoge belastingen op het werk, klimaatverandering en milieuproblemen en als laatste uitdaging de kwaliteit van de scholen en rol ervan in een meritocratie.